

A MUNKÁ

SZOCIÁLDEMOKRATA POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: DEÁK DEZSŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Iskola-utca 22 szám. — Telefon 10-96.

Felelős kiadó: JENEI SÁNDOR.

RÉSEN

NINCS MÁR SZIMFÓNIA — éneklő Berzsenyi Dániel a közelítő félben és valóban Hegedüs Loránt utolsó szimfóniája az a szivar lehetett, amelyből még nem szivtunk eddig, mert nem tudjuk megfizetni. Szomorú dolog így rövid idő alatt ennyire letörni látni annyi sok jóakarót, törekvést, lendületet és optimizmust, amely Hegedüs Loránt sajátja volt. Lehet, hogy e derék hegedüs továbbra is megőrzi javíthatatlan optimizmusát és ha tragikumának okait keresi, azokat jó magyar szokás szerint másokban találja fel. És ebben nem is fog tévedni, mert hiszen valóban úgy is áll a bál, hogy Hegedüs Loránt csak megállotta volna a helyét a nagy koncerten, de a többi zenész mind mást huzott és másképen huzta, mint ahogy ő hegedült. Így pedig kakofónia lesz és teljességgel kárba vesz a legszebben elgondolt szimfónia is, annyi szent!

A MISKOLCI SAJTÓSZABADSÁGOT egy kis sérelem érte. Beleszerkesztettek a lapba alaposan néhányan, bizonyára felelőtlenül elemek, elpáholva az egész szerkesztőséget. Egy pár sornyi vezércikk jelent meg egészen amerikai módon, ahogy mozi drámákban látható, csak hogy itt nem az volt a jelszó, hogy fel a kezekkel, mert az egyik kézzel írnia kellett a megtámadottnak, írnia azt a főmédvényt, amelyben a saját szerkesztőségét gyalázza le a sárga földig. Ez minden esetre új és szokatlan módja az újságírásnak és így valóban nehéz betartani azt, ami a lap végén áll: a szerkesztésért felelős... Mert az ilyen szerkesztésért legfeljebb azok a bizonyos felelőtlen elemek vállalhatják a felelősséget. De ők egyelőre nem felelnek. Eszük ágában sincs.

A RÉGI BOLGÁR hadsereget leszerelték és a volt bolgár hadsereg egyik főembere panaszkodik egy interjú során, hogy senki sem jelentkezik önkéntesnek az új bolgár hadseregbe. Pedig a bolgárok hadserege a világ legkülönb hadserege volt, a bolgárok hadseregét sohasem győzte le ellenség, a bolgárok hadserege az ismert bolgár nemzeti büszkeség és önérték volt. Ugy látszik, a régi bolgár erények elpusztultak, kivesztek a sok háborúban és az egykor harcias, dicsőséges és diadalmas bolgárok ma rut szibarita váz lettek, közönséges pacifisták, szürke defetisták, akik egyszerűen élni és nem hősen halni akarnak.

UGY LÁTSZIK, NINCS EN ELÉG hazaáruló és forradalmár a jelenben, mert már a múltba kezdenek visszamenni és rég porló csontokat, rég

összedőlt hamvakat állítanak az utókor igazoló bizottsága elé. Nem elég az eleven elcsapókat és elcsukottakat és száműzötteket hada, kell, hogy a halottakon is lovagoljanak. Így került megfigyelés alá legújabbban Martinovics Ignác, akin nem igen hagyott szenteltvizet a hirtelenül oly kíváncsivá és buzgóvá lett történelmi kutakodás. De azért ők itt

is vigyáznak arra, hogy a gutgezin-teket felmentsék és igazolják. A szabadkőműves és istentelen Martinovics néhány lelkes társáról megállapítják, hogy fogalmuk sem volt Martinovics felségáruló terveiről. Ők azt hiték, hogy ez társasjáték és ők csak menteni akarták, ami menthető.

Harmincnapi szobafogságot kapott Prónay Pál.

Tudomásul vették az amerikai békehatározatot. — A hadügyminiszter bejelentette a Prónay ellen lefolytatott büntető eljárás eredményét. — „Helyeslés és zaj”. — Ezt is tudomásul vesszük. — Gaá Gasztont választották meg elnöknek. — A nemzetgyűlés ülése.

Budapest, aug. 12. A nemzetgyűlés mai ülését 10 órakor nyitotta meg Bottlik József alelnök.

A diplomáciai karzaton Grand-Smith amerikai főmegbízott és a budapesti amerikai misszió négy tagja van jelen.

Mózer Ernő, a külügyi bizottság előadója ismerteti az amerikai békehatározatról szóló törvényjavaslatot.

Meg van győződve, hogy ennek a határozatnak hatása alatt újabb és újabb határozatok fognak tétni, hogy amikor az amerikai nemzet kimondotta a vae victis elve ellen szavát és biztosítani akarta további fejlődésünket, közel vagyunk ahhoz az időhöz, hogy teljességgel fog régi óhajunk. (Taps).

Utána Pallavicini őrgróf emelkedett szólásra a többek között ezeket mondotta: Rá akarok mutatni annak jelentőségére, hogy éppen az amerikai Egyesült Államok részéről történt meg ez a lépés. Az Egyesült-Államok a valódi demokrázius képviselőinek tekinthetők, mely a háború kritikus pillanatában is 14 ponttal lépett elő. A 14 pontba vetett reményünk szétfoszlott, amennyiben az összes államok éppen az ellenkezőt választották, mikor az államokat, elsősorban Magyarországot a legigazságtalanabb békére kényszerítették.

Örömmel elfogadja a javaslatot. Utána Dvorcsák Győző szólalt fel. A javaslatot elfogadja.

Következő szónok Kutkafalvy Miklós: Örömmel tölti el az a tény, hogy az Egyesült-Államok kormánya különbékét akar kötni. Magyarországot a népek önrendelkezési jogának ürügye alatt darabolták fel és így szakították el a magyar-ruthén népet Magyarországtól. A cseh kormány a kilátásba helyezett autonómiából eddig nem valósított meg semmit sem, ezzel szemben a legerőszakosabb centralizáció politikáját folytatja. Állandó üldözés, terror uralkodik. A nép nyomorog, éhes, tifuszban tö-

megesen pusztulnak el. Kijelenti, hogy a ruthén nép nem fog addig nyugodni, amíg szabad önrendelkezési jogát vissza nem kapja.

A törvényjavaslatot elfogadja.

Ezután Berky Gyula szólalt fel. A kiscsapat nevében kijelenti, hogy az amerikai nép, amely a 48-49-i magyar szabadságharc alkalmával szintén közbelépett, a mostani békejavaslatával a régi szent tradícióhoz méltónak mutatta magát.

Ezután Pásztor József a kiscsapat nevében örömmel üdvözölte az amerikai nép igaz-ágérzetét.

Ugron Gábor az ellenzék nevében kifejtette, hogy ebben a kérdésben pártkülönbséget nem fogad el. Amerika ezen lépésében kulturális, gazdasági és szabadságharcunk megerősödését látja, amit integritásunk érdekében folytatnunk kell.

Bánffy Miklós gróf külügyminiszter: Az előttünk lévő jelentést a magyar kormány és a magyar nemzetgyűlés emelkedett hangulatban tárgyalta és üdvözölte. Lényegesnek tartjuk az Egyesült Államoknak azt a békehatározatát, mert kifejezésre jutott benne az emberszeretet széme, amely a világot a megértés és igazság felé vezeti és amely egyetlen bázisa a világbéke-nek. Néhány szóval méltatja, kívánom annak az elhatározásnak fontosságát, amely előttünk fekszik.

A világtörténelem jól ismeri azt az elhatározást, amikor valamely nemzet kimondja, hogy egy másik nemzettel hadiállapotban van. Tudtommal ez az első eset, amelyet az Egyesült Államok követett, hogy a békeállapotot valamely országgal szemben kimondották a velünk hadiállapottal volt országban. Én ebben kifejezetten békeszándékot látok a nemzetek barátságos fejlődése felé abban a színterben is, hogy a legnagyobb világhatalomnak egyike, az Egyesült Államok eme határozatát hozta, amidőn a velünk szemben oly kegyetlen békepontot nem ki-

vánja megerősíteni és hajlandó a mi kicsi nemzetünkkel békére lépni.

Hornyánszky Zoltán pártja nevében üdvözlö és elfogadja a javaslatot.

Csukás Endre a vendek érdekében kéri, hogy a maroknyi nép óhaját és kiáltványát a külügyminisztérium útján juttassák el, mely szerint a Mura-mentén lakó nép a régi Magyarországon óhajt élni.

Schlachta Margit a magyar nők nevében üdvözlö az amerikai nőket, amiért ezzel a javaslattal békejobbot nyújtottak a megcsönkített ország-nak.

A Ház a jelentést tudomásul vette.

Rakovszky mentelmi ügye.

Ezután a honvédelmi miniszter emelkedett szólásra. Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy a megtörtölt eljárást, a büntető üldözésre jogosult illetékes parancsnok, már a mentelmi jogsérelemnek, Rakovszky István nemzetgyűlési képviselőnek, a nemzetgyűlés volt elnökének bejelentése után haladéktalanul folyamatba tette. A katonai btk. 353. §-ába ütköző, a kormány által a közügyek tárgyalására rendelt gyűlekezet elleni erőszakos cselekedet által elkövetett nyilvános erőszakoskodás büntette, valamint a btk. (katonai) 271. §-ába ütköző, a becsület biztonysága ellen becstelenséggel elkövetett vádolás által elkövetett vétség címén, a mentelmi jogsérelemnek a nemzetgyűlés által törőnt megállapítása után, az illetékes parancsnok a katonai ügyész indítványára meghozta a következő határozatot: (olvassa.)

A m. kir. csendőrségi felügyelőség ügyésze 346/1921. sz. határozata:

A m. kir. csendőrség felügyelője, mint illetékes parancsnok, a katonai btk. 333. §-ába ütköző nyilvános erőszakoskodás büntette címén Prónay Pál alezredes ellen tett feljelentést vizsgálat tárgyává tette. Büntösnök találta a katonai btk. 571. §-ába ütköző közszolgálatok teljesítésébe való beavatkozás vétségében, továbbá a katonai btk. 261. §-ába ütköző, a becsület biztonysága ellen elkövetett vétségben, amely vétséget azáltal követte el, hogy Rakovszky István nemzetgyűlési képviselőhöz, mint a nemzetgyűlés volt elnökéhez intézett levelében egyfelől oly kifejezéseket használt, amelyeknek célja az volt, hogy a nemzetgyűlés mindenkor elnökét hivatalos működésében akadályozza, másfelől pedig költött és elferdített tény közlésével úgy Rakovszky István, mint Beniczky Ödön nemzetgyűlési képviselőket hamisan vádolta meg, ami valóság esetén alkalmas volna arra, hogy őket a közvélemény előtt megvetésnek tegye ki és amiatt, hogy nevezett alezredes a szolgálati szabályzat általános részének tilalma

Csak az a munkás nem szocialista, aki a szocializmust nem ismeri!

ellenére, politikai ügyben tanusított magatartásával, a nyilvánosság előtt hátrányos megítélésnek tette ki magát, —

a m. kir. csendőrség felügyelője őt a katonai bp. 2. §-a alapján, fegyelmi uton harminc napi szobafogsággal fenyegeti meg.

(Helyeslés balfelől. Zaj.) Az elnök csenget.

A miniszter ezután hosszasan olvassa az indokolást.

A Ház a bejelentést tudomásul veszi.

Gaál Gaszton
a nemzetgyűlés elnöke.

Ezután az elnök és alelnök választás kerestülvitelének foganatosítását jelenti be. A szavazás megtörténik. A 93 leadott szavazatból 88 Gaál Gasztonra esett és így a nemzetgyűlés elnökének őt választotta meg.

A választás után az elnök 5 perc szünetet rendel el.

Szünet után Rupert Rezső szólalt fel a vagyonváltás vitájához. Hibáztatja a pénzügyminiszter pénzügyi politikáját, nem látja benne a takarékosság elvét érvényesülni. A kormány iránt nem lévén bizalommal, a javaslatot nem fogadja el.

Bernádt Béla a szőlőtermésre hívja fel a pénzügyminiszter figyelmét. A szőlősgazdáknak nagy károkat okozott a román megszállás, amire a vagyonváltás kirovásánál figyelemmel kell lenni. A javaslatot elfogadja.

Pálfy Dániel kifogásolja a városok vagyonváltását. Elismeri, hogy a javaslat a legmesszebbmenőleg kiterjeszkedik a kisemberek teherviselő képességeire és itt csak dicsérettel emlékezik meg a pénzügyminiszter intézkedéseiről. A magyar- és kézműipar súlyos helyzetben van, az ország minden részében és így Szegeden is több gyár kénytelen volt üzemét beszüntetni. A városok vagyonának megvan a maga rendeltetése. Ez a rendeltetés pedig a közegészségügy, a kultúra és az ipar fejlesztése és a civilizáció megteremtése Szeged városa ezeknek minden körülmények között megfelel, most óhajtja egyetemét felépíteni és a közigazgatási költségek magas terheit kénytelen viselni. A kisgazdákkal és kisiparosokkal szemben Szeged városa mindenkor teljesítette kötelességét.

Csukás Endre a javaslat mellett szólalt fel.

Bodor György a javaslat mellett szólalt fel.

A Ház elfogadta Schandl Károly indítványát, mely szerint a nemzetgyűlés üléseinek tartamát a vagyonváltásjavaslat tárgyalásának idejére egy órával meghosszabbítja.

Az elnök napirendi indítványt tett. A Ház legközelebbi ülését holnap tartja és folytatja az ingatlan vagyonváltás vitáját. Drózdly azon indítványát, hogy a Ház holnap ne tartson ülést, nem fogadták el.

Az ülés vége 2 órakor.

Lloyd George faképnél hagyta a legfelsőbb tanácsot.

Páris, aug. 12. Lloyd George váratlan elutazása a hivatalos tényezőket nagyon meglepte és megdöbbenést keltett. Az igazi okot senki se sejtí, mindenféle találgatások járnak szájról-szájra. Nagy a tanácsatlanság. Általános a felfogás, hogy a felsősziléziai bonyodalom miatt hagyta faképnél a párisi legfelsőbb tanácsot és annak a hivatalosan közölt kommunikének senki sem adott hitelt, hogy az angol miniszterelnököt az irországi kérdés szőlította vissza Londonba.

Huszonöt százalékkal esett a gabona ára.

Csődbe jutott az engedélyezett gabonakivitel. — A korona áremelkedése miatt a belföldön árusítják el az összevásárolt készleteket. — Az állatárak abnormális áresésének várható következménye. — A konjunkturát itt is kihasználják.

Amikor először híre érkezett annak, hogy a kormány engedélyt adott egymillió métermázsa gabona exportálására, nyilvánvaló volt, hogy ez az intézkedés lehetetlen helyzetet teremt az ország dolgozó lakosságának megélhetése körül. A gabona és liszt ára, mint valami érzékeny voltaméter, azonnal reagált és káprázatos gyorsasággal emelkedett föl-felé. A liszt és kenyér drágulása természetesen maga után vonta az általános áremelkedést, amihez a gyorsító lökést a korona zürichi árfolyamcsökkenése adta. Ilyen körülmények között még a legoptimistikusabb felfogás sem kélekedett valami katasztrófa eljöveteleiben, hiszen a munkások és egyéb alkalmazottak jövedelmének az aránylagos felemelését már eleve kizárta a munkáltatók bérészállítási törekvése.

A gabona, liszt és kenyér áralakulásánál azonban váratlanul fordulat következett be. A tanyai termelők, akik a gabonájuk eladásáról a várható további áremelkedések miatt hallani sem akartak, azt vették észre, hogy a nagy kereslet megszűnt, mintha a vásárlókedv teljesen eltűnt volna. A kereslet megszűnését egy-két napi pauza után nyomon követte a kínálat. A gabonavásárló kereskedők azonban az 1600 koronára felvert buzaárakról hallani sem akartak. Ennek következtében megindult az áresés és az 1600 koronás búzát sok helyen már 1200 koroná-

ért is kínálták.

Ennek a fordulatnak több oka van. Az egyik a kivitel lehetetlensége. A kormány által métermázsként kikötött hatszáz koronás kiviteli illeték illuzoriussá teszi azt az árdifferenciát, amit a termelők a korona alacsony jegyzése miatt vártak. A termelők tehát közvetlenül semmi esetre sem exportálhattak, hanem a készletüket közvetítő kereskedők, vagy maga az állam vásárolta össze. Amikor azonban a felhalmozott lisztkészletek kiszállítására került volna a sor, a zürichi tőz-dén husz ponttal emelkedett a korona árfolyama, Magyarországon pedig estek a külföldi valuták és ez a körülmény keresztül huzta az exportáló vállalatok számítását és így egyedül az állam maradt exportképes, mert a saját gabonáját nem tehelte a külön hatszáz koronás kiviteli illeték. A gabona összevásárlók félve a korona további emelkedéséről, piacra dobták az összegyűjtött készletüket és a gabona áresését ez a nagy kínálat okozta.

A liszt és a kenyér közel huszonöt százalékos áresése azonban nem vonta maga után az általános áresést, pedig a viszonyosság elvéreél fogva, ezt joggal lehetett várni. Az üzleti spekuláció nem egykönnyen mond le a magasabb árak előnyeiről. Még a hatósági kenyérgyár is felemelte a kenyér árát tizenkét koronára ötven fillérről tizennégy koronára, mihelyt megindult a lisztáremel-

kedés. Áreszállításról természetesen itt sincs szó, mert hiszen ez is hasznosító városi üzem. A hatósági kenyérgyár üzembehelyezése alkalomával a piaci kenyér és a hatósági kenyér között körülbelül tíz korona volt a különbség, ami azonban lassanként csökkent, úgy, hogy ma mindössze egy-két koronás differencia áll fenn a hasonló minőségű kenyérről. A piaci félbarna kenyér 15—16 korona, a hatósági pedig tizennégy. Ugy látszik megfélekedtek a torony alatt a hatósági üzem árszabályozó missziójáról.

A tartós szárazság és a szinte abnormális hőség következtében az állatárak szintén esnek. A város környékén elterülő közlegelők fűtermése teljesen kiégett, télire való száraztakarmány gyűjtéséről szó sem lehet. A katasztrófális helyzetre jellemző, hogy Kószó István dr. nemze gyűlési képviselő kérvényt nyújtott be a földművelésügyi miniszterhez, amelyben arra kéri, hogy hívja fel a város tanácsát és polgármesterét a tizenötévnél idősebb erdőekben való legeltetés engedélyezésére. A földművelésügyi miniszter megígérte, hogy rövidesen elintézi a kérvényt.

A várható takarmányhiány miatt a gazdák tömegesen adják el jószágait, ugyanígy, hogy az árak abnormálisan alacsonyak. A huszárparosok ezt a konjunkturát alaposan kihasználják és a katasztrófális helyzetből hatalmas anyagi hasznot merítenek. Az élőállat ára ugyanis sehogy sincs arányban a huszárral. Ezt a legjobban a borjúárak bizonyítják. A borjúhus elejét negyven, a háulját hatvan koronáért árusítják a mészárosok, az előborjú ára pedig kilönkint tizenhat—tizennyolc korona között váltakozik. A többi husáraknál ugyanígy az arány.

Az élőállat abnormális áresésének katasztrófális gazdasági következménye lehet, az amugy is lecsökkenő látátlomány a nagymérvű elakás miatt még inkább összezűgörodoott, úgy, hogy a jövő év tavaszán könnyen bekövetkezik az állatállomány teljes kimerülése, ami feltétlenül a husárak lehetetlen felemelkedését okozza.

Aranyat, brilliánst,

ékszereket és régiségeket legmagasabb árért vásárolja Szegeden

B. CH. ANTAL utóda KUN JENŐ
Széchenyi-tér 2. Telefon 133.

Kihallgatták Csernyák századost.

Hamburg, aug. 12. Csernyák Imre századost a hamburgi városházán tartják fogva. Első kihallgatásán beismerte, hogy ő az, akit a magyar kormány körözött. Tagadja, hogy Tisza István gróf meggyilkolásában része volna. Elmondta, hogy a gyilkosság napján Budapesten volt ugyan, de a gyilkosság idején Tisza lakásától legalább egy órányira tartózkodott. Csernyák felesége vallomásaiban előadta, hogy férje a katonatanács elnöke volt és egyik aláírója a fegyverszünetről Belgrádban megkötött szerződésnek. Elmondta továbbá, hogy Csernyákot 1919 december 4-én Bécsben őrizetbe vették, de a következő év február 5-én szabadon bocsátották, mert bizonyította, hogy a gyilkosság idején másutt volt.

Használja ki az alkalmat!

Ismét a februári

magas árakat fizetem

brilliáns tárgyakért,
arany- és ezüst-ékszerekért
és pénzekért, valamint antik
00 tárgyakért. 00

FISCHER K. ékszerész

Kárász-utca 14.

Korzó-kávéház mellett.

Pottyondy ezredes terhelő vallomása

— A Tabódy—Dettre-ügy főtárgyalása. — A pör tizenhetedik napja. —

A pénteki főtárgyalást pár perccel nyolc óra után nyitotta meg Förster tábornok, elnök. A tárgyalásvezető ezután megállapította, hogy Baránszky Gyula dr. védő a főtárgyaláson nem jelent meg és így Eisner dr. fogja mindkét vádlott védelmét ellátni.

Az első tanu Tabányi János ezredes volt, aki elmondta, hogy Tabódyt már régebbi idő óta ismeri. Ugy ismerte meg mint rendkívüli becsületes magyar katonát, aki bajársaiért mindent kész volt megtenni.

Tárgyalásvezető: Beszél Ön Tabódyval a kommunizmusról.

Tanu: Nem. Mikor Tabódy az orosz hadifogságból hazaérkezett, a családjától kaptam egy levelet, amelyben megírták, hogy Tabódynak első dolga volt a hadügyminisztériumot értesíteni, hogy az országot komoly veszély fenyegeti.

Az ügyész és a védelem kérdései után Tabódy tette meg észrevételét a tanu vallomására, majd a bíróság a tanut megeskette.

Szentmártoni Pottyondy Károly ezredes kihallgatását rendelte el a bíróság, azonban tekintettel arra, hogy még nem érkezett meg, a tárgyalásvezető a tárgyalást felfüggesztette.

Félórás szünet után Erdélyi Árpád százados tanukihallgatása következett. Elmondta, hogy Tabódyt tíz éve ismeri. Przemyslnél együtt kerültek orosz fogságba.

Tárgyalásvezető: A przemysli harcoknál milyen viszonyban volt Tabódy ezredessel?

Tanu: Jó viszonyban voltam Tabódyval, aki parancsnokom volt. Tabódyt a legénység és a tisztikar nagyon szerette, mert emberségesen bánt mindenkiel. Ezenkívül igazi katoná és becsületes magyar ember volt.

Tárgyalásvezető: Minő módon tünt fel hazafiságával?

Tanu: Elrendelte, hogy minden katoná nemzeti színű szalagot köteles viselni a sapkáján. Az ezredparancsnok ezt megültozta, de két hét múlva engedélyezte a nemzeti színű szalag viselését.

Eisner dr. védő kérdéseire elmondotta, hogy Tabódy gyűlölte az osztrákokat és ezért több kellemetlensége volt.

A tanu megeskete után

Pottyondi Károly ezredes tanuvallomása következett.

— Nagy tisztelője voltam Tabódynak, mint katonának és mint embernek —, kezdte vallomását Pottyondy. Egy ideig együtt szolgáltunk, de később Tabódy áthelyeztette magát 1914-ben a honvédséghez. 1918-ban találkozunk ismét a körleparancsnokságnál. Irodám, ahova beosztottak, Tabódy irodája mellett volt és így gyakran érintkeztem vele. Nagyon csodálkoztam, amikor Tabódy nevét egy plakáton láttam Palásthy főhadnagy nevével, aki közismert frontkerülő volt. Tabódy a városháza erkélyéről egy beszédet mondott. Ennek tartalmára nem emlékszem. Tabódy a proletárdiktatura kitörése előtt a nemzetitanács tagja volt, azonban később feltűnően nagy vörös sapkarózsával járt. Láttam, hogy a forradalom kitörése után egy karszalagot hordott, amelyen „K. T.” betűk voltak. Ez meglepett, mert én Tabódyt honvédtisztnek ismertem.

— Gyakori látogatói voltak — folytatta Pottyondy vallomását —

Hódi, Heffner, a kis pupos Szalay és egy tizedes.

Tárgyalásvezető: Nem Halál nevű volt ez a tizedes?

Tanu: Nem emlékszem.

Tanu: A látogatás után hol jókedvű, hol pedig ingerült volt. Egy alkalommal magából kikelve azt mondta: „Bombát! Bombát! Felrobantani ezt az épületet!” Ezt én Soós tábornok urral való összekülönbőzésnek tudtam be.

Egyszer részt vettem egy katonatanács ülésen, ahol kellemesen meglepetve tapasztaltam, hogy Tabódy mily katonásan vezeti a tanácskozásokat.

„Majd a március.”

Hallomásból tudom, hogy egy esetben Tabódy azt a kijelentést használta: „Majd a március. Az többet fog hozni. Akkor el fog jönni az igazi szabadság órája.” Azt nem tudom, hogy Tabódy ezt milyen értelemben használta.

Március 22-én reggel nyolc óra körül találkoztam Szirovicza főhadnaggal, aki — mint a hirszerző osztály vezetője — elmondotta, hogy Budapesten nagy dolgok történtek. Ezt jelentette Tabódynak, aki amikor ezt meghallozta, Sziroviczát megölelte, megcsókolta és megvendégette és mint utasítást kijelentette: „Szirovicza a proletárdiktatura ki van hirdetve. A proletárdiktatura nem ismer rangjelzést. Ezt parancsban kell kiadni.”

Azután elmondja, hogy másnap, amikor Tabódy az összegyűlt tiszteteknek az idők szavának megértéséről beszélt, a tiszték félbeszakították. Ekkor történt, hogy Tabódy fenyegetőnek látta a helyzetet és revolveréhez kapva távozott. Két ur utána sietett, nehogy kárt tegyen magában. A lépcsőházban a küldöncök azt mondták, hogy „de kár ezért az emberért, minek bántják”. De nem bántotta senki.

— Amikor Tabódy magához hivatott és közölte velem elbocsátásomat munkástanácsi határozat alapján, azt mondtam neki: „Engedjen meg ezredes ur, különös, hogy egy magyar kir. ezredést a munkástanács dirigál, majd felelős fórum előtt lesz még alkalmam ezt tisztázni! Más alkalommal figyelmeztetett Tabódy: „mond meg a bátyád-

Belvárosi Mozi

TELEFON:
Igazgatóság 2-58. — Pénztár . 5-82.

Ma szombaton, csak egy napig!
DAL A TÚZPIROS VIRÁGRÓL.
(Szerelem virága.)

Dráma, Linankovszky híres regénye után 6 felvonásban.
Az amerikai Metro-gyár mesterműve.
Azonkívül:

Kifünő vigjáték kíséző műsor.

Vasárnap:

A pekingi ünnep

(A boxerlázadás)
Dráma a kínai boxerlázadás idejéből 7 felv.
Főszerepben: ALLAN NAZIMOVA.

Hétfőn:

Névtelen vár I. és II. része.

Jókai örökbecsű regénye 10 felvonásban.
Főszereplők: Almássy Sári, Lukács Pál, Dénes Oszkár, Fenyvessy Emil, Törzs Jenő.

RENDES HELYARAK! — Előadások vasár- és ünnepnap 4 és 6 órakor a téli, háromnegyed 8 és fél 10 órakor a nyári; hétköznapon 6 órakor a téli, háromnegyed 8 és fél 10 órakor a nyári helyiségben.

nak, hogy az élete ellen törnek“. Ami Soós tábornok és Tabódy viszonyát illeti, tudtam, hogy közöttük nem a legjobb viszony volt. Egyszer azzal jött ki indulatosan Tabódy Soós szobájából, hogy „majd meglátjuk!”

Tárgyalásvezető: Dettre milyen embernek ismerte?

Tanu: Dettre én mindig türes, gerinctelen embernek ismertem. Felfelé meghunyászkodó, lefelé fölényes ember volt.

Tárgyalásvezető: Miből következett ezt tanu ur?

Tanu: Én felettese voltam Dettrenek és így volt időm meggyőződnöm erről.

Tárgyalásvezető: Dettre nem hallotta beszélni?

Tanu: A tiszt szakszervezet megalkuló gyűlésén. Itt Dette egy röviden megnyitó beszédet tartott. A beszéde közben a következő kifejezéseket használta: „Részeg, degenerált Habsburgokat nem tűrhetünk, alkoholisták felettünk nem uralkodhatnak. stb . . . stb . . .”

A védelem kérései.

Eisner dr. Ezredes ur kommunista-érzelműnek tartotta Tabódyt?

Tanu: Kérem ez nagyon kényes kérdés. Szerettem volna erre a kérdésre való feleletet elkerülni. Az én impresszióm az volt, hogy Tabódy csak szinleg volt nagy magyar, de belülről kommunista-érzelmű volt.

Eisner dr.: Tabódy ezredes urat gerinctelen embernek tartotta?

Tárgyalásvezető: Erre a kérdésre ne tessék felelni.

Eisner dr.: Semmisségi okot jelentek be és kérem a kérdésem jegyzőkönyvbe való bevezetését.

Tárgyalásvezető: Kérem.

Tabódy tette meg ezután észrevételét a tanu vallomására. Kijelenti, hogy Szirovicza főhadnagy 22 én nem volt fent a lakásán. A proletárdiktatura kikiáltását Tombor ezredestől hallotta még 21-én este kilenc órakor. Tombor ugyanis Budapestről telefonon adta le neki ezt a hírt.

Dette: Emlékszik ezredes ur, hogy Önt és engem a tiszt szakszervezet megalakítása a kalmával bizalmi férfiakkal választottak meg?

Tanu: Legnagyobb csodálkozásomra.

Dette: Emlékszik arra is, hogy én visszautasítottam ezt?

Tanu: Igen. Az természetes, hogy egy Dettre és egy Pottyondy nem fér össze. Én akkor is lehetetlennek tartottam, hogy mi ketten együtt dolgozhassunk. Ő magára nézve nem tartotta összeférhetőnek, hogy egy Pottyondyval együtt működjön.

Tárgyalásvezető: Miért?

Tanu: Elveink nem egyeztek. Dettre — mint azt maga is hangoztatta — husz-huszonöt év óta szocialista volt; én pedig mindig tiszt voltam. Ő már hadnagy, főhadnagy korában is az volt.

Dette: Ön ezt tudta, akkor miért nem tett jelentést erről a tiszt becsületügyi választmányának.

Tárgyalásvezető: Erre, ezredes ur nem tartozik felelni.

Az ügyész kéri a tanu megesketését.

A védelem ellenzi a tanu megesketését.

Eisner dr.: Méltóságos elnök ur, tekintetes hadi törvényszék! Védői kötelességemhez híven, a katonai büntető perrendtartás 200. szakaszának 5. pontja alapján indítványozom a tanu megesketésének mellőzését. Meg vagyok ugyan arról győződve, hogy az ezredes ur a legjobb szándékkal törekedett arra,

hogy a tényeket objektív valóságukban és tárgyilagosan tárja elő, azonban vallomását politikai elfogultsága okából aggályosnak és olyan-nak tartom, amelyre a bíróság ez okból nem támaszkodhatik. Az ezredes ur vallomását szélső legitimista álláspontból tette meg és ebben szembe kerül az alkotmányos élet helyreállításáról szóló 1920. évi I. törvényekben lefektetett s mindenkire kötelező jogelvekkel. Az ezredes ur a kirdlynak tett eskü alapján állva, tett súlyosan elielő vallomást a vádlottakról, holott nyilván ő maga is letette az esküt a köztársaságra is, mert enélkül nem is szolgálna-tott volna és így vallomása gerincében ellentmondásos.

— Megütöközt azon, hogy Tabódy és Palásthy főhadnagy neve az első forradalmi plakátokon együtt szerepelt, holott a plakátok tartalmára nem emlékszik és köztudomásu, hogy Palásthynek óriási érdemei vannak az akkori rend helyreállítása körül. Megmaradt az ezredes ur a súlyos elitelő véleménye mellett akkor is, amikor elébe tártam, hogy a plakátok megjelenése előtt már Fülöp altábornagy és Soós akkori vezérőrnagy a szegedi helyőrséget a köztársaságra feleltették és általában az egész katonaság esküt tett a köztársaságra.

Politikai szempontból a legnagyobb tiszteleiben tartom az ezredes ur érzését és álláspontját, de bizonyos szempontokból felmerül az a kérdés: lehet-e korábbi eskükhöz való hűség követelése mellett a vádlottak későbbi tényeit ilyen alapon nemzet- és hazaelenesnek tekinteni. Az ezredes ur a vonatkozó tények kifejtése nélkül és az ellenkező lehetőségeket kizárva azt vallotta, hogy Tabódy ezredes csak szinleg volt hazafi és valóban vörös-érzelmű. Ez is politikai el-



„HA-HA“

CIPŐÁRUHÁZ

Kelemen-utca 12.

Leszállított árak,
míg a készlet tart

Kérjük kirakatainkat be-
vásárlás előtt megtekinteni.

Goodyear rámás, fehér
félcipő, erős kivitel-
ben. K 350

Fehér, 21 cm. magas-
száru, legdivatosabb
betétes cipő . . . K 400

Goodyear rámás, női
schewró magas
füzős cipő 35/38 ig K 650

Goodyear rámás, férfi
cugos cipő, erős ki-
vitelben, schewró
vagy box . . . K 700

Goodyear rámás, férfi
schewró füzős cipő
francia formában K 750

Postán rendelt áruknál, me-
zelelés esetén, az árut becsere-
ljük, vagy a pénzt visszaadjuk.

fogultságból táplálkozó ítélet, mert nagyszámú adat van arra is: Tabódy szintén volt vörös-érzelmű és tényleg akkor is hazafi.

— Detre Béla vádlott iránti elfogultságát az igazolja, hogy róla tény — tudomás nélkül azt állítja, hogy 20—25 éve szocialista volt, holott ki van zárva, hogy egy egész gyalogezred tisztikara Detre felelő védelemben lett volna, a legkiemelkedőbb feladatokat bízta meg és tagja lehetett volna négy és fél évig az ezred becsütelési választmányának, — ami tény.

— Tény az is, hogy Detre a forradalomig nem volt tagja a szociáldemokrata pártnak, mint aktív tiszt nem is lehetett. Az ezredes urnak sajtóvallomása szerint nem is volt alkalma Detre politikai meggyőződésére felől tájékozódást szereznie, mert vele csak szolgálatilag érintkezett. A közönlök levő rangkülönbség miatt még bajársas érintkezés mellett sem lehetett volna alkalom ilyen megismerésre. Az ezredes urnak az a nyilatkozata, hogy „Egy Detre és egy Pottyondy sohasem lehetett egymás mellett” sokkal mélyebb ellentétet tartalmaz, mint éppen csak politikai felfogásbeli különbséget.

Indítvánom tehát törvényes és indokolt.

— A tanu ur nagy felháborodással emlékezik meg arról, hogy Detre az első forradalom idején a Habsburg házról és az uralkodóról egy gyűlésen súlyosan és elítélőleg nyilatkozott és ezt a lelet esküvel ellentétben állónak jellemezte. Ez az álláspont az 1920 évi I. törvény-cikk és a közársasági eskü erejénél fogva még egyénileg sem talál jog alapot és a Detre terhére elmondottak ezért bünvádi eljárás tárgyává nem tehető.

A bíróság a tanu megeskette.

Azután az elnök a tárgyalás folytatását kedd reggel nyolc órára tűzte ki.

KULTURA.

A Munkásdalkör ünnepélye. A Szegedi Általános Munkásdalkör 1921 augusztus 14-én este 7 órakor ünnepi tizedik évfordulóját annak a napnak, amikor Schwach Imre, a Szegedi Általános Munkásdalkör karnagya, a Lugosi Munkásdalkör élén, a Szegedi Polgári Dalkör negyven éves jubileuma alkalmával az első díjat nyerte. Az ünnepélyt szűkebb körben az Arádi-utca 2. szám alatti egyetemi helyiségben tartják meg.

MOZI

Dal a tűzpiros virágról New-York rejtelmek V. rész helyett. A Belvárosi Mozi igazgatósága ezuttal tisztelettel közli, hogy a szombatra hirdett New-York rejtelmek V. része csak kedden kerül bemutatásra, miután e résznek kelő időre való lecenzurázása technikai akadályba ütközött. Helyette e napon az amerikai Metro-gyárnak egy kitűnő darabja, Linankovszkynak egy igen híres regénye „Dal a tűzpiros virágról” kerül bemutatásra, kitűnő vigjáték kíséretében, míg vasárnap a híres közkezdvelt Allan Nazimova alakításában a „Pekingi ünnep” (A bexerlázadás) 7 felvonásos történelmi dráma kerül műsorra, ugyancsak pompás kíséretű műsor kíséretében. A szombatra volt jegyek kívánságra természetesen keddre becsérélhetnek.

HIREK

— Az ántánt-bizottság albizottsága Szegeden. A békeszerződés végrehajtásának ellenőrzésére Magyarországon tartozkodó ántánt-bizottság egyik albizottsága pénteken reggel fél 9 órakor Szegedre érkezett. Az albizottságnak két tagja volt, *Noczeda* olasz tábornok és *Gerard* francia alezredes. A magyar külügyminisztérium képviselőjében *Kazy* József báró, A nemzeti hadsereg képviselőjében *Warisch* alezredes, a központi statisztikai hivatal részéről pedig *Szabó* Sándor dr. egészítik ki az albizottságot. Az ántánt-bizottság a francia megszállás miatt keletkezett köz- és magánkárokat írja össze Szegeden. A városháza tanácstermében fél tíz órakor kezdték meg a tárgyalást, amelyen *Somogyi* Szilveszter dr. polgármester, *Hegedüs* és *Szendrey* tanácsnokok, *Berzenczey* főmérnök és a tolmács szerepét betöltő *Wolf* dr. főorvos vettek részt. A tárgyalás, amely zárt ajtók mögött folyt le —, egy óra után ért véget. Értesülésünk szerint a város nyolcmillió korona értékű kárt jelentett be. A bizottság délután Algyőre ment és onnan még pénteken visszautazott Budapestre.

— Korlátozták a terménykivitel. *Mayer* János földművelési államtitkár kijelentette, hogy a kormány egyelőre több termény kivitelét megtilotta. Így tilos az árpa, kukorica és takarmány kiszállítása és mindazon cikkek kivitele, amelyek a szárazság folytán szenvedtek. A burgonyahiányról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. E tekintetben aggodalomra nincsen ok. A jelentésekből megállapítható, hogy a szárazság mellett is jó közepes termés lesz Szabolcsban. Jólehet az ország többi vidékén nagy károkat okozott a szárazság, a szabolcsi területen elfogadható termés lesz.

— A Tisza-pör tárgyalása. A mai tárgyaláson folytatta a bíróság *Kluge* Endre dr. elme-orvosszakértő kihalgatását, aki a *Dobóra* vonatkozó megfigyeléseit fejezte ma be. Az elnök ezután zárt tárgyalást rendelt el. A zárt tárgyalás délig tartott, majd *Bedő* Mór ügyvédet, az Othón-Kör ügyészét hallgatták ki. Október 31-én délután 4 óra tájban az Othonban volt, nagy társaság hallgatta Kéri előadását az előző éjszaka történetéről. Az óra-jelenet nem hallotta. *Pinteris* irászakértő kijelenti, hogy Bálóné emlékkönyvében Kéri, Hütnér és Friedrich aláírása hamis. A tárgyalást holnap folytatják.

— *Jellinek* Morton után szabadon... A budapesti rendőrfőkapitányhoz több feljelentés érkezett *Schossberger* Anna, a Jellinek Hitelbank tisztviselője ellen. A feljelentés az első pillanatban szenzációs adatokat szolgáltatott a rendőrségnek. Kijelent, hogy a *Jellinek* Morton-féle hólabda-rendszer által felszaporított milliós csalásokat követett el *Schossberger* Anna. Több száz károsult van. A főkapitányságon a *Szigeti*-féle detektívcsoporthoz azonnal megindította a nyomozást és *Schossberger* Annát előállították. Alig fél napig tartó nyomozás után kiderült, hogy *Schossberger* Anna többször embertől vett fel busás kamatra nagyobb összegeket és ezek valószínűleg mindannyi károsultak lesznek. Ezek közül ma már többen megtették feljelentésüket. Az elsikkasztott pénzek összege meghaladja a 15 millió koronát.

— Vasutások figyelmébe. A Magyar Vasutas szegedi fiók kiadóhivatala helyiségét a régi gimnázium épületébe (Iskola-utca 22. Bejárat a templomtéri oldalon) helyezte át, ahol az előfizetések esz-

közölhetők. Hivatalos órák hétköznapokon délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig, vasár- és ünnepnapokon délelőtt 10—12-ig. Telefon: 10—96.

— Pusztuló milliók. Londoni távirat szerint a bakui petróleumvidéken hatalmas tűzvész pusztít. Már 28 forrás lángokban áll és a tűz egyre terjed.

— Ismét összehívják a szinügyi-bizottságot. A folyton bonyolódó színházügy sehogysésem akar megoldódni, hanem napról-napra úszintébben bevallják az érdekeltek —, amit eddig erősen tagadtak —, hogy minden más érdek eltörpül az anyagi érdek előtt. Pénteken Palágyi bejelentette a kulturális bizottságnak, hogy a Csáky Antallal, a szintén próbálkozó gyulai direktorral közösen aláírt beadványát visszavonja, mert Csáky „az üzletet nem tartja rentábilisnak.” A városnak ez a „kulturális ügye” most ismét a kezdet kezdetén áll, bizonyosat senki sem tud. Palágyi nevét keres, de nem talál. *Balassa* Armin dr., utolsó szalmazsálként a szinügyi-bizottság összehívását ajánlotta. Gaál tanácsnok meg is ígerte, hogy a bizottságot a jövő héten összehívja. A szinügyi-bizottság már egyszer ülésezett, de értelmetlenül. A helyzeten nem rontott.

Varga Mihály
kötélgyárosnál Szegeden,
mindennemű raffia, kender, kötél, zsinag, zsák, erős ponyva és hálók jutányos gyári áron kaphatók. Telefon 469.

Aranyat, brilliánst,
ezüst pénzeket magas
áron veszek. 70—120 kor-ig.

DEUTSCH IMRE ékszerész
Széchenyi-tér 9. szám. Korzó Mozi ház.

Tőzsde.

Budapest, augusztus 12.			
Napoleon 1140-1160	Rubel	0.59-5-0.61	
Font	Lei	4.70-4.80	
Dollár	Szokol	4.40-4.50	
Fr. frank 28.50-29.50	Sv. frank	—	
Márka 4.35-4.45	Kor. dinár	8.60-8.70	
Lira 15.60-15.80	Fr.	8.60-8.70	
Osztr. kor. 36-37	L. márka	17-18	
Zürich, augusztus 12. (Zárlat.)			
Berlin	7.22-5	Madrid	—
Hollandia	—	Buenos-Aires	—
Newyork	594	Budapest	1.65
London	21.69	Prága	7.45
Páris	46.40	Zágráb	3.60
Milano	25.35	Bécs	0.75
Brüsszel	—	Bukarest	7.72
Stockholm	—	Osztrák bély.	—
Krisztília	—	Varsó	—
Kopenhága	—	—	—

Dinár, dollár, lei

idegen pénzek beváltása, eladása.
Pénztári óra egész nap. Károlyi-
utcai Bank- és Pénzváltó-üzlet.

Sehol olcsóbb!

Kerékpárok, varrógépek, beszélő gépek, lemezek, gumik, karbidlámpák, zseblámpák nagy tömegben
SZANTÓ SÁNDOR gépraktára és nagy átvitő műhelye, Szeged, Kiss D.-palota, Kiss-utca.

Kereskedelmi és Gazdasági Részvénytársaság

Dugonics-tér 11. **BANKOSZTÁLYA** Telefon 10—20.

Foglalkozik az összes bankszerű üzletekkel, u. m.: váltólezárolással, folyószámlahitelek nyújtásával, értékpapírok, valuták és devizák adásvételével. — Elfogad folyószámlabetéteket előnyös kamatozás mellett.

Fiókok: BUDAPEST, WIEN, TEMESVÁR, ZSOMBOLYA.

Délvidéki Kereskedelmi Bank és Váltóüzlet a Wiener Commercial-Bank

budapesti fiókjának kommanditja Szeged, Kigó-utca I. szám. (Keleti palota.)
Telefon: 11—62. és 13—43.

ÜZLETÁGAI: Váltólezárolások, folyószámlahitel, értékpapírok vétele és eladása, valuta-, deviza- és mindennemű tőzsde- és banküzlet.

Elfogad betéteket a Wiener Commercial-Bank
budapesti fiókjának betétkönyveire.

Az orosz éhínség.

London. aug. 12. (MTI.) Az angol felsőház az orosz éhínség kérdésével foglalkozott. *Crasford* lord kijelentette, hogy Középoroszországban a Volga folyásánál a termés egyenlő a nullával. A szovjet-kormány szikratáviratban jelentette, hogy 10 kormányzóságban a legborzalmasabb éhség dúl. Az inségterületen kolera ütötte fel a fejét és július folyamán 27.000 volt a megbetegedések száma. *Crasford* szerint a legfelsőbb tanács bizonyára foglalkozni fog az oroszországi helyzettel és a járvány leküzdésére irányuló eszközökkel.

Szent a béke.

Aschen, aug. 12. Az Aschen vidékén állomásozó marokkói hadosztály, amely már hosszabb idő óta vesz részt a megszállásban, parancsot kapott a Franciaországba való visszatérésre. A fekete katonák vonakodtak állomásaikra hazatérni és lázadásban törtek ki. Más csapatokat kellett kivezényelni, amelyek tüzelés alá vették a fekete hadosztályt, míg végre sikerült őket leverni. Egy tisztet leöltek, több katonát megsebesítettek.

„FUTURA” kirendeltsége

Szeged, Tisza Lajos-körút 43.
Telefon: 7—95.

Vesz mindentféle terményt, búzát, gyapjút stb. — Raktáron tartunk legolcsóbb napi áron mindenféle mezőgazdasági gépet és eszközt.

Nem igaz,

hogy valaki többet fizetne aranyért, ezüstért, brilliánst, arany vagy ezüst régi pénzekért, mint **CSURI FERENC** óras és ékszerész, Karász-utca 16. sz.

Import tüzifa

I-a száraz, bükkhasáb és aprított jutányosan kapható, bármily mennyiségben házhoz szállítva. **POLLÁK ANTAL** fakereskedő, Török-utca 1. sz., Rákóczi-tér (tűzoltó laktanyával szemben).

Aranyát,

ezüstjét, régi arany és ezüst pénzeit, gyémánt és brilliánst ékszerit el ne adja, mielőtt nálam volt, mert bárkinél többet fizetek érte. Hamis fogakért is a legmagasabb árat fizetem.
AUSLÄNDER BÉLA, ékszerész, Kigó- és Feketesas-utca sarok.

Hulladék sárgarezet,

vöröszáraz ismét vásárol minden mennyiségben
SZVATON ÉS KUCSES
műszaki és elektrotechnikai vállalat 830
SZEGED, Tisza Lajos-körút, Püspök-téri bazár.